

Genomlysning av beslut och ageranden inom
Svenska Kanotförbundet

Linus di Zazzo (RF-SISU Uppland)
2020-01-15

Bakgrund

Under en längre tid har motsättningar funnits inom Svenska Kanotförbundet, SKF, om hur verksamheten i en av grenarna, kanotslalom, hanteras. Ett antal ärenden har avgjorts i Riksidrottsnämnden, RIN, och detta till trots tycks det som att olika fraktioner inom Svenska Kanotförbundet inte kommer överens om hur verksamheten ska bedrivas.

RIN-ärendena och information från SKF, tillsammans med olika skrivelser som inkommit till Riksidrottsförbundet, RF, medförde att Riksidrottsstyrelsens beslutade att en genomlysning av beslut och ageranden inom SKF, som inte har prövats av Riksidrottsnämnden eller ligger inom förbundsstyrelsens beslutsmandat, ska genomföras. Syftet är att bedöma om värdegrundsavvikelser har skett.

Uppdrag

1. Att genomlysna beslut och ageranden inom Svenska Kanotförbundet, som inte prövats av Riksidrottsnämnden eller ligger inom förbundsstyrelsens beslutsmandat, i syfte att bedöma om värdegrundsavvikelser skett.
2. Att utifrån denna genomlysning rekommendera eventuella förändringar eller åtgärder att vidtas av Svenska Kanotförbundet och/eller av Riksidrottsstyrelsen.

Utredare

Linus di Zazzo

Utbildning

- Juris kandidatexamen Uppsala universitet – examen 2009.

Yrkeserfarenhet

- Idrottskonsulent med inriktning föreningslära och juridik, RF-SISU Uppland, januari 2016 – pågående.
- Jurist, Sveriges kommuner och landsting, juli 2013 – januari 2016.
- Jurist, Västerbottens läns landsting, januari 2011 – juni 2013.

Förtroendeuppdrag

- Ordförande i Upplands Fotbollförbund, mars 2018 – pågående.
- Vice ordförande i Upplands Fotbollförbund, april 2017 – mars 2018.
- Ledamot Tävlingskommittén i Upplands Fotbollförbund, januari 2016 – oktober 2017.
- Därutöver 16 års erfarenhet av förtroendeuppdrag inom idrottsföreningar.

Underlag för och genomförande av genomlysningen

Eftersom det under en längre period funnits motsättningar dels mellan olika föreningar och medlemmar inom kanotslalom, dels mellan olika föreningar och medlemmar mot SKF, har det varit nödvändigt att begränsa utredningen gällande tid, tillvägagångssätt och sakfrågor. Genomlysningen har begränsats till åren 2016–2019 och enbart fokuserat

på skriftligt underlag, förutom de ljudfiler som var bifogade Isak Öhrströms skrivelse. Ljudfilerna är inspelade telefonsamtal mellan Isak och Karin Falk, tidigare medlem av SKF:s disciplinkommitté respektive Isak och Staffan Strive, styrelseledamot SKF samt mellan Monika Mitasikova och Maria Haglund, ordförande SKF. Varken Karin, Staffan eller Maria var medvetna om inspelningen, varmed jag har gjort bedömningen att det inte är lämpligt att dra för långtgående slutsatser eller tillräkna respektive förbundsorgan någon ståndpunkt utifrån enstaka meningar i samtalen. Däremot finns det anledning att se till samtalen i sin helhet.

Av uppdraget följer att SKF:s beslut och agerande ska bedömas gentemot idrottsrörelsens gemensamma värdegrund, men även SKF:s värdegrund. I de fall ett tydligt behov av förändring eller åtgärd har identifierats i genomlysningen presenteras det, även om ingen värdegrundsavvikelse har skett. Föreningar eller dess medlemmars agerande dels inom kanotslalom, dels mot SKF behandlas inte av genomlysningen.

Följande underlag ligger till grund för genomlysningen:

- Beslut från RIN.
- Svenska Kanotförbundets styrelseprotokoll från 2016–01–11 till 2019–11–19.
- Uttagningsregler för landslag i kanotslalom tävlingssäsongen 2019.
- Allmän information på Svenska Kanotförbundets webbplats gällande landslag.
- Svenska Kanotförbundets nyhetsbrev för kanotslalom.
- Nyheter och övrig information publicerat på Svenska Kanotförbundets webbplats.
- Skrivelse till Riksidrottsstyrelsen rörande Svenska Kanotförbundet från Isak Öhrström med bifogade filer.
- E-post dels från Isak Öhrström den 16 april 2019, dels från förtroendevald i en kanotslalomförening den 11 oktober 2019.

Idrotten och SKF:s värdegrund

Värdegrunden är en beskrivning av en organisations förhållningssätt och rättesnöre, vilken ska ledsaga en organisation i sitt agerande. Den ska tydliggöra hur medlemmar förhåller sig till varandra och till uppdraget. På så sätt skapar värdegrunden vägledning och tydliggör riktning i tvivelsituationer och när avgörande beslut ska fattas.¹

Av RF:s stadgar 1 kap 1 § framgår idrottsrörelsen gemensamma värdegrund:

- **Glädje och gemenskap**
Glädje och gemenskap är starka drivkrafter för att idrotta. Vi vill bedriva och utveckla all verksamhet så att vi ska kunna ha roligt, må bra och prestera mera.
- **Demokrati och delaktighet**
Föreningsdemokratin innebär att alla medlemmars röst har lika värde. Delaktighet innebär att alla som deltar får vara med och bestämma om och ta ansvar för sin verksamhet. Demokrati och delaktighet ska utövas jämställt och oavsett bakgrund.

¹ Lars Hogedal, Förening i rörelse – guide för utveckling, s. 26 f.

- **Allas rätt att vara med**

Allas rätt att vara med innebär att alla som vill ska kunna vara med utifrån sina förutsättningar. Alla som vill, oavsett nationalitet, etniskt ursprung, religion, ålder, kön eller sexuell läggning samt fysiska och psykiska förutsättningar, får vara med i föreningsdriven idrottsverksamhet.

- **Rent spel**

Rent spel och ärlighet är en förutsättning för tävlande på lika villkor. Det innebär att följa överenskommelser och leva efter god etik och moral. Detta inkluderar bland annat att aktivt arbeta mot doping, matchfixing, osund ekonomi och annat fusk samt mot mobbing, trakasserier och våld såväl på som utanför idrottsarenan.

Av SKF:s stadgar framgår att deras värdegrund är:

- Svensk kanot kännetecknas av ett ledarskap, som bygger på delaktighet, respekt för varandras roller och förmåga att kommunicera.
- Vi ska vara öppna, välkomna alla och vi motverkar alla former av kränkande särbehandling.
- Vi visar öppenhet inför förslag och förändringar.
- Vi utför våra uppdrag efter bästa förmåga.
- Vi bemöter varandra på ett respektfullt sätt.
- Kanotidrotten ska ge livskvalitet, spänning, glädje och en positiv fritid.
- Rent spel är en naturlig del av vår verksamhet.

SKF:s agerande i relation till värdegrunden

Som framgått ska värdegrunden främst vara en vägledning för medlemmar samt förenings- och förbundsorgan i deras agerande. Dess primära syfte är inte att vara en skiljelinje mellan vad som är rätt eller fel i ett enskilt beslut eller handlande. Detta medför även att värdegrunden utformas utifrån värdeord, den pekar på vad som är gott, viktigt och värdefullt. Med andra ord är en värdegrund till största del proaktiv, den ska styra ageranden.² För att något ska anses vara en avvikelse från värdegrunden krävs det därför att beslutet eller agerandet flagrant strider mot densamma.

Av Isak Öhrström skrivelse framgår de beslut och ageranden av SKF som han anser är i strid mot idrottsrörelsens gemensamma värdegrund. Dessa kan grovt kategoriseras enligt följande:

- Agerandet runt bestraffningsärendena mot Isak respektive Monika Mitasikova.
- Uttagningsreglerna kring landslaget.
- Agerandet efter förbundskaptenens påstådda fysiska angrepp under världscuptävlingen i Seu, Spanien.
- Relationen mellan SKF och Falu Kanotklubb.

² Lars Hogedal, a.a., s 26.

Förutom att dessa beslut och ageranden särskilt har granskats har dessutom samtliga SKF:s styrelsebeslut från 2016–01–11 till 2019–11–19 granskats utifrån såväl idrottsrörelsens gemensamma värdegrund som SKF:s egen.

Utifrån det material jag har tagit del av är min sammantagna bedömning att det inte går att fastslå att SKF ska ha tagit beslut eller agerat på ett sådant flagrant sätt att det är att anse som en värdegrundsavvikelse, varken mot idrottsrörelsens gemensamma värdegrund eller mot SKF:s egen värdegrund. Däremot anser jag att SKF vid vissa tillfällen har tagit beslut och agerat på ett sätt som är obetänksamt och i enstaka fall klandervärt. Dessa beslut och ageranden kommer belysas nedan med förslag om förändring eller åtgärd.

SKF:s hantering av bestraffningsärenden

Hur styrelsen och den tidigare disciplinkommittén förhöll sig till varandra är delvis oklart och det kan ifrågasättas om det överensstämde med RF:s stadgar 14 kap 8 § Bestraffningsorgan. Denna problematik tycks vara åtgärdad genom att en fristående disciplinnämnd, där ledamöterna utses av årsmötet, har införts efter beslut på SKF:s årsmöte den 23 mars 2019. Oavsett den oklarhet som tidigare fanns, var disciplinkommittén otvivelaktigt första instans för bestraffningsärenden. Att styrelsen vid två tillfällen, 2017-03-24 och 2017-10-18, beslutade att anmälan om förseelse som inkommit till SKF inte skulle behandlas av disciplinkommittén, måste därför anses vara en felaktig handläggning.

I de inspelade telefonsamtal som finns mellan Isak och Karin Falk, tidigare medlem av SKF:s disciplinkommitté, respektive Isak och Staffan Strive, styrelseledamot SKF, frågade Isak vid flertalet tillfällen efter hela underlaget gällande hans eget respektive Monika Mitasikovas bestraffningsärende, vilket de nekades. Detta måste anses vara mycket alvarligt då beslut inte får grundas på andra påståenden eller bevis än sådana som den anmälde fått tillfälle att yttra sig över.³ Det är en grundläggande förutsättning för att kunna försvara sig mot de anklagelser som är riktade mot en.

Av uppdraget följer att genomlysningen inte ska omfatta de delar som har prövats av RIN. De anmärkningar som RIN har gjort i sina beslut rörande Isak Öhrström och Monika Mitasikova granskas inte i denna genomlysning.

Det är lika viktigt att bestraffningsärenden inom idrotten likväl som ärenden vid allmänna domstolar, handläggs på ett betryggande sätt ur rättssäkerhetssynpunkt. De brister kring hanteringen av bestraffningsärenden som har framkommit dels av genomlysningen, dels påtalats av RIN, får därför anses som alvarliga och klandervärda. Däremot anser jag inte att agerandena är av den karaktär att de kan anses som en avvikelse mot värdegrunden, utan de tycks snarare bero på okunskap. Således är det av yttersta vikt att SKF och dess nyinrättade disciplinnämnd vidtar de åtgärder som krävs för att få en rättssäker handläggning av bestraffningsärenden. Av styrelseprotokollen

³ se Hübinette och Malmsten, Idrottens bestraffningsregler, 6 u., s. 96.

framgår att SKF har tagit stöd av RF:s jurister vid införandet av en disciplinnämnd, vilket ger förutsättningar för en korrekt hantering. Eftersom disciplinnämnden är fristående från styrelsen framgår det inte i SKF:s styrelseprotokoll, eller i någon annan del av underlaget för genomlysning, hur disciplinnämndens arbete har fortskridit.

Uttagningsregler

Utgångspunkten är att det inte är någon rättighet att vare sig bli uttagen i ett landslag eller tas ut till internationella tävlingar. Istället är det varje administrerande idrottsförbunds oinskränkta rätt att – på sakliga grunder – göra en bedömning av en persons allmänna lämplighet för uppdraget⁴. På samma sätt måste varje idrottsförbund ha en oinskränkt rätt att ta fram uttagningsregler på sakliga grunder. Utifrån utredningsunderlaget framstår varken SKF:s styrelsebeslut 2018–10–20, om att landslagen i de olympiska grenarna på seniorsidan 2019 ska fokusera på att nå representation vid OS, eller uttagningsreglerna i sin helhet som osakliga.

Sammantaget framstår nuvarande uttagningsregler som komplicerade och utan möjlighet för förbundskaptenen att göra en egen bedömning. En konsekvens av denna till synes överreglering är att nuvarande uttagningsregler innebär att en kanotist under 23 år, som inte uppfyller de formella kraven för att kunna medverka i olympiska spelen för Sverige, kan delta i U23-landslaget men inte i seniorlandslaget även om hen har den sportsliga kvalitén för det. Mitt förslag är att uttagningsreglerna justeras för att ge förbundskapten ett större handlingsutrymme varmed även oförutsedda situationer på bättre sätt kan hanteras.

SKF:s kommunikation

Kommunikation kring styrelsebeslut

Det finns en diskrepans mellan vad som kommuniceras som styrelsebeslut och vad som återfinns i styrelseprotokoll. Exempelvis står det i ett inlägg på SKF:s webbplats från 13 december 2017 att SKF:s styrelse har beslutat att tillsätta Sixten Björklund som förbundskapten för kanotslalomlandslaget, men något sådant beslut går inte att finna i styrelseprotokollen. Utgångspunkten måste vara att alla styrelsebeslut är protokollförda, och då det inte finns något protokollfört beslut om att anställa förbundskaptenen får det anses vara en diskrepans att kommunicera att det var styrelsen som beslutade att anställa den samma. Noteras bör att inom de flesta förbund tillsätts förbundskaptener av generalsekreteraren och inte genom styrelsebeslut, varmed själva anställningsförfarandet i sig inte föranleder någon anmärkning.

⁴ Hübinette och Malmsten, a.a., s. 29.

Hur RIN-beslut kommuniceras

I de nyhetsbrev som generalsekreteraren har skrivit och som återfinns på SKF:s webbplats har RIN:s beslut rörande Isak Öhrström respektive Monika Mitasikova kommenterats. I nyhetsbrevet daterat 2018–10–08 framgår följande:

Nämnden konstaterar att kanotförbundet brustit i den formella hanteringen av ärendena och därför upphävt bestraffningarna. Riksidrottsnämnden motiverar sitt beslut med att den ursprungliga anmälan som undertecknad lämnade in var för vag och allmänt hållen. Nämnden har därför inte tagit ställning i sakfrågan. SKF:s styrelse har inte ändrat sin uppfattning i frågan och anser att det som skett inte är acceptabelt inom svensk kanot.

I nyhetsbrevet daterat 2019–02–12 framgår följande:

Det går fortfarande rykten om att Riksidrottsnämnden har sagt att Isak och Monika inte har uppträtt klandervärt i det disciplinärende som behandlades under sommaren och hösten. Det är felaktiga rykten. Det som Riksidrottsnämnden har konstaterat är att jag inte har hanterat ärendet på ett korrekt sätt och att jag varit för vag och allmänt hållen i mina skrivningar samt att styrelsen i sitt beslut inte varit tillräckligt stringent. Det är således processmässiga fel som har begåtts av SKF. Riksidrottsnämnden har inte tagit ställning till händelsen i sig. Jag hoppas att dessa felaktiga rykten nu får ett slut.

Av RIN:s båda beslut framgår att beskrivningen i anmälan har varit allt för vag och allmänt hållen för att kunna läggas till grund för en prövning av huruvida Isak respektive Monika gjort sig skyldig till en, eller flera, bestraffningsbara förseelser enligt 14 kap 2 § RF:s stadgar. Men det framgår även att generalsekreteraren under handläggningen, trots att han getts möjlighet, inte har preciserat anmälan på ett sådant sätt att den kan läggas till grund för ett bestraffningsbeslut. Utifrån det *upphäver* RIN de bestraffningsbeslut som SKF:s styrelse har tagit för Isak respektive Monika och respektive anmälan *lämnas utan bifall*.

RIN har således prövat ärendet i sak, men inte ansett att det finns någon bestraffningsbar förseelse i anmälan. Detta framgår även av RIN:s begreppsanvändning. Begreppet *upphäver* används av RIN när ett överklagat beslutet ändras och begreppet *lämnar utan bifall* används när ett ärende är prövat i sak men RIN inte finner att den en påstådda förseelsen styrkt eller inte ansett den vara en straffbar förseelse. Skulle RIN gjort bedömningen att besluten varit formellt felaktiga skulle istället begreppet undanröjts använts i beslutet.⁵

Att SKF i två nyhetsbrev framhäver att RIN i sina beslut inte prövat frågan i sak och istället menat att besluten är tagna utifrån formella fel är både inkorrekt och obetänksamt. Då generalsekreteraren inte har kunnat precisera de bestraffningsbara förseelserna måste RIN:s beslut accepteras varmed fortsatt kommunikation får ske med utgångspunkt att vare sig Isak eller Monika har agerat på ett sådant sätt som är bestraffningsbart.

⁵ Hübinette och Malmsten, a.a., s. 110 f..

Därmed inte sagt att Isak eller Monika inte har agerat på sätt som är olämpligt för en landslagsaktiv i kanot. En sådan bedömning ligger utanför uppdraget av genomlysningen och har inte heller prövats av RIN. I de flesta svenska landslag är det dock en fråga som hanteras av respektive förbundskapten.

Kommunikation kring Sixten Björklund påstådda fysiska angrepp

Någon typ av skärmytsling tycks ha skett mellan förbundskaptenen för kanotslalom och en person som tränar kanotister i det svenska landslaget under världscuptävlingen, 6–9 september 2018, i Seu, Spanien. Utifrån underlaget till genomlysningen finns ingen möjlighet att bedöma händelsen i sig. Däremot anser jag att det finns anledning att beröra hur den uppkomna situationen hanterats.

Av styrelseprotokoll och övrigt underlag till genomlysningen framgår det enbart i generella ordalag att SKF:s styrelse 2018-09-11 fick information om världscuptävlingen i Seu, inget specificerat till skärmytslingen eller hur SKF ska agera, vilket hade varit önskvärt. Jag förutsätter att SKF:s styrelse informerades om situationen och att förbundet, i sin roll som arbetsgivare för förbundskaptenen, valde att agera på ett adekvat sätt, exempelvis genom att inhämta information från samtliga parter för att utreda situationen. För det fall så inte skett är det besvärande och bör rättas till framgent. Notera att detta är en arbetsgivarfråga – en anställd påstås ha agerat olämpligt – som i de flesta förbund skulle hanteras av genrealsektören.

Den 8 september 2018 (nyheten är uppdaterad den 9 september 2018) publicerar SKF en nyhet på sin webbplats med rubriken: *"Felaktig anklagelse mot Kanotslalom Förbundskapten"*. Även om SKF har pratat med förbundskapten och han försäkrar att inget typ av våld har förekommit, tycks det något obetänksamt att i rubriken skriva att anklagelserna är felaktiga direkt efter att incidenten har skett, varmed saken med svårighet kunde vara ordentligt utredd. Därtill är det svårt att se varför SKF finner det relevant att i denna nyhet som rör anklagelser mot förbundskaptenen lyfta fram den inblandade tränarens relation till SKF.

Sammantagen bedömning gällande SKF:s kommunikation

En sammantagen bedömningen av anmärkningarna ovan ger att SKF i vissa delar brister i sin kommunikation gällande kanotslalom. Att det under en längre tid har funnits motsättningar kring verksamheten är ingen ursäkt, utan medför att en stringent och korrekt kommunikation är än viktigare för att inte ytterligare förstärka motsättningarna. Däremot anser jag inte att bristerna i kommunikationen är av den digniteten att det är en avvikelse från värdegrunden. För att komma till rätta med dessa problem behöver SKF införa rutiner för att kvalitetssäkra innehållet i sin kommunikation. Vid behov får stöd sökas externt.

Demokrati och delaktighet inom kanotslalom

Enligt SKF:s stadgar 5 kap 5 § har styrelsen rätt att tillsätta kommittéer och överlåta beslutanderätt till den samma. Av det följer att styrelsen även har rätt att återta beslutanderätten och upplösa kommittéer. Styrelsen har även rätt att överlåta beslutanderätt till anställd enligt 5 kap 5 §. Vid SKF:s konstituerande styrelsemöten tycks det enbart beslutas om styrelsens eventuella representation i samt ordförande för respektive kommitté. I övrigt återfinner jag inga styrelsebeslut eller annan dokumentation kring inval i kommittéerna varmed det är oklart hur övriga kommittéledamöter utses. Med anledning av att styrelsen överlåter beslutanderätt till kommittéerna föreslår jag att styrelsen beslutar om inval av personer i respektive kommitté.

Som framgår av ovan, var styrelsens beslut 2017-01-13 om att återta beslutanderätten och upplösa kanotslalom elitkommitté samt att ge Anders Danielsson i uppdrag att sköta elitverksamheten formellt korrekt.

Av underlaget för genomlysningen förefaller även breddkommittén för kanotslalom blivit upplöst. Det sista styrelsebeslutet som berör breddkommittén tycks vara från 2018-02-08 och lyder enligt följande:

Verksamhetskommittéer med bredd och bredd/elit

[...]

Kanotslalom

Dialoger om tävlingsprogram för forsgrenarna mm lyftes liksom de senaste mejlkonversationerna. Anders informerade om dialogen med RF.

Styrelsen uppdrog till Anders att fortsätta arbetet.

För det fall detta styrelsebeslut innebar att breddkommittén för kanotslalom upplöstes är min uppfattning att det borde ha formulerats tydligare, likt beslutet att upplösa elitkommittén.

Även om styrelsen formellt hade rätt att upplösa kommittéerna inom kanotslalom är besluten problematiska. SKF består av flera olika idrottsgrenar där antalet föreningar som bedriver kanotslalom är en bråkdel mot antalet föreningar som bedriver verksamhet inom "slätvatten". Konsekvensen blir att, även om alla föreningar behandlas lika med samma rösträtt, blir kanotslalomföreningarnas reella inflytande på SKF:s årsmöte begränsat i relation till "slätvattenföreningarnas". Ur ett demokratiperspektiv är det möjligt att se kanotslalomföreningarna som en minoritet inom SKF. Under sådana förutsättningar blir organ inom förbundet med förenings- och verksamhetsrepresentation, såsom kommittéer, mycket viktiga för kanotslalomföreningarna och dess medlemmars utifrån demokrati och delaktighet. Genom SKF:s beslut att upplösa både elit- och breddkanotslalomkommittén skapades

ett demokratiskt underskott för kanotslalomföreningarna, där deras inflytande över kanotslalomverksamheten blev ytterst begränsat.

SKF genomför årligen en kanotslalomkonferens för berörda föreningar. Dock anser jag att en sådan konferens inte medför en tillräcklig nivå av delaktighet eller demokratiskt inflytande för kanotslalomföreningarna kring kanotslalomverksamheten. Även om styrelsens beslut att upplösa både elit- och breddkanotslalomkommittén är problematisk, är min bedömning att det inte kan ses som ett brott mot värdegrunden, det till trots att en punkt i idrottens gemensamma värdegrund är demokrati och delaktighet. Besluten är formellt korrekta och bör bedömas utifrån sammanhanget, varmed de rådande motsättningarna inom kanotslalom måste beaktas. Däremot anser jag att SKF måste vidta åtgärder som medför att de berörda föreningarna framgent får större delaktighet och demokratiskt inflytande över kanotslalomverksamheten. Det innebär inte att de upplösta kommittéerna måste återupprättas, utan även andra former för delaktighet och demokratiskt inflytande, såsom arbetsgrupper i specifika frågor, är en möjlighet. För det fall SKF, efter att de blivit uppmärksammade om problematiken, inte genomför åtgärder inom en rimlig tid, anser jag att det kan vara fråga om en värdegrundsavvikelse.

Av uppdraget följer att jag även kan föreslå eventuella förändringar eller åtgärder att vidtas av Riksidrottsstyrelsen. Då även andra SF har liknande förhållanden mellan olika idrottsgrenar inom förbundet finns där samma risker kring ett demokratiskt underskott för vissa föreningar. Därför kan det finnas ett behov för Riksidrottsstyrelsen att utreda hur föreningar med begränsat reellt inflytande vid sitt SF:s årsmöte ska garanteras delaktighet och demokratiskt inflytande, främst över den idrottsgren de utövar. Ur ett demokratiskt perspektiv är det möjligt att se frågan som ett minoritetsskydd. Den viljeinriktning som finns inom svensk idrott kring färre men större SF, vilket dels innebär att det är svårare för idrottsgrenar att bryta sig ur ett befintligt SF och bli ett eget medlemsförbund i RF, dels innebär att sammanslagningar av förbund kan förväntas ske framöver, skulle kunna medföra att denna fråga blir än mer aktuell.

Övrigt

Med anledning av den skrivelse och det e-post som Isak Öhrström har skickat till RF är det slutligen två frågor jag vill lyfta i denna genomlysning.

Isaks e-post daterat 16 april 2019

I ett e-post till Peter Mattson, RF, David Gustafsson, SISU Idrottsutbildarna, och Stefan Berg, RF, informerar Isak Öhrström om sin upplevelse av ett möte som genomfördes 14 april mellan honom och Sixten Björklund samt Anders Danielsson och Staffan Strive över telefon.

Av underlaget för genomlysningen framgår enbart Isaks syn på detta möte, i övrigt finns det inte omnämnt. Oavsett övriga mötesdeltagares syn på saken, är det bekymmersamt och något som måste beaktas, att Isak upplever ett möte med förbundskaptenen, generalsekreteraren samt en styrelseledamot som hotfullt. Utan djupare insikt i

landslagsverksamheten ligger det utanför min kompetens att föreslå åtgärder för att komma till rätta med denna situation. Men till dess att relationen mellan Isak och landslagsledningen för kanotslalom har förbättrats bör det beaktas hur lämpliga mötesformer kan utformas för att undvika att Isak är med om samma upplevelse. För att kunna utreda huruvida denna händelse är en värdegrundsavvikelse skulle ytterligare information behöva inhämtas vilket inte inbegreps i genomlysningen.

Falu Kanotklubbs relation till SKF

I sin skrivelse till Riksidrottsstyrelsen rörande Svenska Kanotförbundet framför Isak Öhrström att han och Monika Mitasikova skulle behandlas på ett otillbörligt sätt med anledning av att de tillhör Falu Kanotklubb. Utöver vad Isak framfört finns det inget i underlaget för genomlysningen som tyder på att SKF skulle ha agerat på det sätt Isak beskriver eller på något annat sätt skulle ha agerat otillbörligt gentemot Falu Kanotklubb. För att komma vidare i denna fråga skulle mer information behöva inhämtas vilket inte inbegreps i genomlysningen.

Summering

Värdegrundsavvikelse

Utifrån det material jag har tagit del av är min sammantagna bedömning att det inte går att fastslå att SKF ska ha tagit beslut eller agerat på ett sätt som kan anses vara värdegrundsavvikelse, varken mot idrottsrörelsens gemensamma värdegrund eller mot SKF:s egen värdegrund.

Däremot är min bedömning att SKF:s beslut om att upplösa både elit- och breddkanotslalomkommittén är problematiskt då det har medfört ett demokratiskt underskott för kanotslalomföreningarna som inte har kompenserats på något annat sätt. För det fall SKF, efter att de blivit uppmärksammade om problematiken, inte genomför åtgärder för att stärka kanotslalomföreningarnas demokrati och delaktighet inom en rimlig tid, anser jag att det kan vara fråga om en värdegrundsavvikelse mot punkten demokrati och delaktighet i idrottens gemensamma värdegrund.

Övriga förslag på åtgärder för SKF

Utöver åtgärder för att öka kanotslalomföreningarnas demokrati och delaktighet har jag i genomlysningen kommit fram till följande förslag gällande SKF:

- Vidta de åtgärder som krävs så att disciplinnämnden får en rättssäker handläggning av bestraffningsärenden som består över tid, där fortsatt stöd av RF:s jurister kan vara en del.
- Justera uttagningsreglerna för att ge förbundskaptenen ett större handlingsutrymme.
- Införa rutiner för att kvalitetssäkra innehållet i sin kommunikation, vid behov får stöd sökas externt.
- Styrelsen tar beslut om inval av personer i respektive kommitté.

- Beakta hur lämpliga mötesformer kan utformas så att ingen kanotist upplever dem som hotfulla.

Förslag på åtgärd till Riksidrottsstyrelsen

Flera SF har liknande förhållanden mellan olika idrottsgrenar som SKF har kring kanotslalom och slätvatten, där en av idrotterna utövas av en bråkdel föreningar jämfört med antal föreningar i stort. Inom dessa förbund finns risk för ett demokratiskt underskott för vissa föreningar. Därför föreslås att Riksidrottsstyrelsen utreder hur föreningar med begränsat reellt inflytande vid sitt SF:s årsmöte kan garanteras delaktighet och demokratiskt inflytande, främst över den idrottsgren de utövar. Ur ett demokratiskt perspektiv är det möjligt att se frågan som ett minoritetsskydd.